

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Megjegyzések az érettségiről.

III.

Kolozsvár, máj. 28.

Az első két cikkelyben a középiskolai tanulók túlterheléséről ejtettünk szót.

Ezzel még a vizsgálati rendszerrel kell megemlékeznünk, hogy a kérdés ez oldalról is megvilágosíttassék.

A jelenlegi rendszer szerint a középiskolák nyolczadik osztályát járó tanulókkal az év vége felé letétetik az ugynevezett *osztályvizsgálatot*. — Ennek során azokból a tantárgyakból vizsgálják meg a tanulókat, a melyeket a nyolczadik osztályban előadtak nekik a professzorok.

Alig készülnek el ezzel a dolgokkal, megkezdik az *írásbeli* érettségi vizsgálatot.

Ezt eltekintve több komikus intermezzótól, a következő módon ekzevalják.

Az illető szaktanárok jó eleve elkészítenek egy sereg feladványt. Ezeket szépen bepakolják, s felterjesztik a tankerületi főigazgatóhoz. Ez a tömegből nehányat kiválaszt és sokszorosan lepecsételt borítékban átküldi az illető tanintézet igazgatójának.

Reggel 7 vagy 8 órára feleztálják a nyolczadosztályos diákokat, már t. i. azokat, a kik az osztályvizsgálaton meg nem buktak és az igazgató előttük felbontja a pecsétet levelet s lediktálja a kijelölt tételeket.

Ezekből a diákok kiválasztják maguknak a nekik is tetsző tételeket és hozzákezdnek azok kidolgozásához. Erre a czélra rendszerint öt óra áll rendelkezésük alatt. Természetesen ez alkalmazható legnagyobb ellenőrzés mellett történik a feladványok kidolgozása.

Mikor ezzel elkészültek, a professzorok magukhoz veszik a dolgozatokat. Bizonyos időn belül megbirálják, s véleményükkel kapcsolatban felterjesztik a — tankerületi főigazgatóhoz. Ez végzi a felül-bírálatot és ő állapítja meg a tanjegyet a saját guszusa szerint.

Mikor ez az aktus is lejárt a magát, akkor azokat a diákokat, a kiknek az írásbeli érettségi vizsgálatuk kiállotta a próbát — odaállítják a — szóbeli érettségire.

Ezen, valamint az írásbeli vizsgálaton a nyolcz tanév egész tananyagából megvizsgálják a diákok tudását.

A mértéket úgy ennél, mint az írásbeli és a szóbeli vizsgálatot gyakorló tankerületi főigazgató alkalmazza. A milyen mértékkel ő mér, annyit ér a diákok tudása. A milyennek ő kvalifikálja a készültégüket, a szerint kapnak tanjegyeket, mint látható jeleit a tudásuknak.

Ez a rendszer tehát — mint az előadottakból mindenki megértheti — az érettségire bocsátott tanulókat teljesen kiszolgáltatja a főfelügyeletet teljesítő kormány közegnek.

Azzal az osztállyal lép ki a diák a középiskola falai közül, a melyet az illető kormány közeg megállapít. Formailag tehát a diák azzal a képzettséggel lép ki az életbe, a milyennek azt a főigazgató taksálja. Tehát ennek a rendszernek a keretében a diákok tudásának és készültégének megmérését nem azok a közegek végzik, a kik őket éven során tanítják, s a kik egyedül illetékesek annak meghatározására, hogy az illető tanuló mit és hogyan értékesített a maga javára abból az anyagból, a melyet a professzoraitól tanult, hanem végzi egy olyan közeg, a ki mit sem nyújtott a tanulóknak, de azért joga van tőle mindent megkövetelni, még olyan dolgokat is, a melyekről a professzorai vagy alaposan megfeledeztek, vagy a melyeket egyáltalán nem is kell tanítani, tehát a miket a diákok nem is tartoznak tudni.

Hát ez a vizsgálati rendszer, a mely ilyen anomáliákat rejt a méhében, s a mely a diákokat egy ember sze-

szélyének szolgáltatja ki, mindenre inkább alkalmas lehet, csak arra nem, hogy egyfelől az igazságos mértékkel való mérést lehetővé tegye, másfelől pedig módot nyújtson a diákoknak arra, hogy szerzett ismereteikről abban a tudatban számolhassanak be, hogy tudásukat az arra egyedül hivatott közeg az igazság mértékével fogja megbírálni s az a tanjegy, a mely a mérési eredményt jelzi, ilyképpen az igazságot tartalmazza.

Mert az az egy dolog egészen bizonyos, hogy egy érettségit tevő ifju emberben az önértetnek már ki van fejlődve az a foka, a mely arra indítja, hogy az igazságtalan dolgok elkeserítsék, már pedig mi sem veszedelmesebb, mintha az önértetessé ifju ezzel a szomorú tudattal lép ki az életbe, vagy a magasabb képzettséget nyújtó tudományos pályákra, hogy vele szemben nem alkalmaztak igazságos mértéket.

Tanügyi s főleg a felsőbb ellenőrködést teljesítő körökben tényleg kicsinyelni fogják ezt az állítást, pedig a tanulóifjúság életében ez igenis nagy jelentőséggel bír s ennek horderejét első sorban éppen a tanítás és nevelés terén hivatásszerűen foglalkozó egyéneknek kell érdeme szerint méltatniok.

Ezekről egy befejező cikkben emlekezünk meg.

Politikai hírek.

Delegációválasztás a parlamentben.
Budapestről vettük az értesítést, hogy a magyar képviselőházban a függetlenségi Ugronpárt és a néppárt szöv. teszi a közös kérdéseket, minthogy a delegációban nem is várják meg a jelenléteket betervezését, hanem esetlőre esetre megfelelő alkalmakkor a közös ügyekhez tartozó kérdéseket fellelővenit. A magyar képviselőház különben június hó 7-éig formális ülést nem tart. A kvóta-jelentést a kormány valószínűleg csak benyújtja a képviselőházban, de tárgyalására, tekintettel az osztrák viszonyokra, nem kerül sor.

A jövő évi költségvetés. Mint Budapesti értesítenek, az egyes miniszteriumokban már nagyban dolgoznak a jövő évi költségvetés összeállításán. A pénzügyminiszter átirat útján hívta föl a tárcza-költségvetéseik tervezéseinek idejekorán való elkészítésére az összes igazgatási ágak vezetőit, nem mulasztván el hozzátenni felhívásához azt a komoly figyelmeztetést, hogy a szükségleteik előirányozásánál szigorúan szem előtt tartsák a takarékoság követeléseit. Ennek az évenként megújuló felhívásnak az idén a szokottnál nagyobb súlyt ad az általános gazdasági helyzetnek nyomásztól volta és az a körülmény, hogy állami háztartásunkban amúgy is nagy a száma az oly kiadási tételeknek, a melyek emelkedő további kiadásokat vonnak maguk után. Az új hivatali állások szervezésével járó személyi kiadások, melyeknek az idei költségvetésben való nagyarányú jelentékeése első tekintetre még a képviselőház pénzügyi bizottságát is megdöbbentette, értesülésünk szerint jóval kisebb progressziót fognak ölteni a jövő esztendőre. Viszont annak a lehetőség sincs kizárva, hogy párhuzamosan az adminisztráció egyszerűsítésével némi megtakarítások már a legközelebbi költségvetésben elérhetők lesznek.

Közigazgatásunk reformja.

A pestvármegyei főszolgabírák memorandumot adtak be a vármegye törvényhatóságához, melyben kéri, hogy tegye magáévá azokat a gyakorlati tanácsokat, melyeket a közigazgatás javítására általában szükségesnek tartanak. Ez a javaslat Ivánka Pál főszolgabíró munkája, s hogy hasznos gyakorlati utmutatásokat foglal magában, mutatja az, hogy valamennyi kártársra melléje sorakozott.

A közigazgatás reformjának kérdése folyton folyvást foglalkoztatja Magyarországon minden politikai körét. Abban, mindenki meg egyezik, hogy a jelenlegi közigazgatás főn nem tartható, költséges, nehézkes, hibás. De nagyon távednek azok, a kik azt hiszik, hogy az államosítással minden bajt orvosolnak. Ha megmarad a jelenlegi rendszer, akkor ugyan kárba vészett fáradság az államosítás.

Ivánka Pál javaslatában mindenekelőtt kifejti azt, hogy nem személyzetet kell szaporítani, hanem a főlőleges munkát kell megszüntetni, s akkor lehetséges lesz a személyzetet jobban fizetni s ezzel, anyagi léte biztosítván, hivatalos kötelességének buzgóbb teljesítésére kötelezni.

A munkát mindjárt lehetne csökkenteni, a memorandum becslése szerint 40—80 százalékkal, ha megszüntetnék az ügyvéd közvetítést, azt, hogy más vagy fölttes hatóságokhoz küldött felterjesztéseket a közbeeső hatóságok expedíálhassák. Például a kórházak ápolási ügyekben az alispánt keresik meg, ez leküldi a szolgabírókhoz, így kerül a községekhez, holott mindjárt meg lehetne keresni magukat a községeket. A törvények gyakorlati alkalmazását megnehezíti a törvények és kormányrendeletek folyton szaporodó tömege. Alig van törvény, melyet egy későbbi törvény nem módosítana vagy rendelet másképpen ne magyarázna.

Ez már a központi bürokratizmus bűne. Mindenekelőtt ezen kell segíteni, ha jót akarnak.

A közigazgatásban be kell hozni a *közvetlenséget*, javasolja a memorandum. Meg kell állapítani és össze kell vonni lehetőleg egy törvénybe és egy rendeletbe az egy és ugyanazon ügyre vonatkozó érvényben levő törvényes rendelkezéseket, úgy, hogy azokat bárki feltalálhassa és a közigazgatást gyakorlati ember könnyen alkalmazhassa. Az új törvényekben kerüljön kellene a sok hivatkozást, hanem az előbbi törvények fentartott rendelkezéseit egész terjedelmükben föl kellene venni az ujjakba.

Az egymástól eltérő kihágási eljárás utasítások és pénzkezelési szabályok helyett egyetlen utasítást és kihágási pénzkezelést kellene élebe lépnie. A felsőbb hatóságok alapítását meg maguk a rendeletek végrehajtásához szükséges mintákat.

Alkotni kell részletes ügykezelési szabályokat és abban aszükséges összes nyomtatvány-mintákat. A közigazgatási tiszt és segédszemélyzetnek biztosítani kell a *javalmazások megfelelő emelésével a tisztességes megélhetést*, mert csak ebben az esetben lehet megkövetelni tőlük, hogy a közigazgatási pályát élethivatásnak tekintsék. Tetemesen gyorsítanak a közigazgatási eljárást és irásbeliséget a *közigazgatási telefonhálózattal*, valamint a megyei hivatalos közlőnyyel.

Ezek egyelőre a főszolgabírák javaslatai.

Bizonyos, hogy ezek is csak részleteket oldanak meg a reformból; de a részletek is javulást hozhatnak.

Bethlen Gábor fejedelem szobrához.

Leikes és áldozatkész hazafiak buzgalma folytán immár néhány év mulva ott fog ékeskedni Enyed városa valamely megfelelő tén a nagy fejedelemnek, Bethlen Gábornak a szobra. Fenséges és mély tartalma lesz ennek az emlékművek. Az idegen ajku lakosság tengerébe elszigetelt magyart büszkeség fogja el, ha majd látandja annak a monumentumát, a kinek nagy szelleme a kis Erdély szerepét világtörténelmi jelentőségűvé tette, erejét az európai népek előtt tekintélyre emelte, kifejtette s a ki a szövetségesnek biztos támaszt, az ellenségnek félelmes csapást ígért és adott szükség esetén. Idebenn pedig békét, műveltséget s ennek a szülőanyját, a tudományt fejlesztette és megerősítette. Szász hazánkfiai pedig tisztelettel kell, hogy elteljenek a magyar nemzet államfentartó ereje és bölcsessége iránt, a mikor ennek a bölcsességnek egyik legkiválóbb képviselőjét pillantják meg. Az oláhok pedig hálás emlékezzettel kell, hogy megálljanak előtte, az előtt a fejedelem előtt, ki a szentírást anyanyelvükre fordíttatva s vallásukba a nemzeties életet besegítve, lekötelező szolgálatot tett nekik. Ez a szobor kétségtelenül az egyetértés, az egy hazához való tartozás érzetét fogja erősíteni.

Ezzel az áldozathozattal tartozik a magyar nemzet egyeteme Bethlen Gábornak s ha nem is mondjuk, — mint szokás — hogy önmagát tiszteli meg majd benne, de kétségtelen, hogy kötelességet tisztességgel fogja leróni.

A Bethlen cultus azonban ezzel nem lehet befejezve. Kell valami olyan módot találni, a melyik Erdély dicső fejedelmének s Magyarországon választott királyának történelmi jelentőségét híven feltüntesse, alakját s jellemét példa és eszmény gyanánt elénk tárja, könnyű és élvezetes alakban népszerűbbé tegye. Hiszen az a szobor sokat és eleget jelenthet annak, aki a fejedelem korát ismeri és tanulmányozta; fog regélni annak, a ki Bethlen alkotó erejét méltányolja. De a nagy közönség s különösen a magyar ifjúság mégsem érzi erkölcsi nagyságát a maga egészében. Mert ha megmondjuk, hogy iskolákban mily röviden kell előadni a történelmet, hogy nincs a fejedelem életrajza

az olvasó közönség számára megírva, hogy az ifjúsági irodalom kétes értékű Hoffmann-féle darabjai közt hasztalan keresünk élet- és jellemrajzot róla: nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy leróttuk a kegyelet adóját. Bethlen még most sem elég népszerű alak, nincs az ifjúság lelkébe mélyen bele- vésődve s a művelt osztály ismeretvilágába belevé. Miért?

Mert még mostanig sincs egy olyan munka, a mely ezeket a kívánságokat kielégítené. Gindely, a magyar születésű prágai tanár a maga művében kiváltképpen a Bethlen ezer karu diplomáciájáról igyekszik teljes képet nyújtani. S e tekintetben főként szakember nagy haszonnal forgathatja. De a nem szakközönség kifárad az alkudozások, segélykérések, szövetségkötések, békeárgyalások sokszor bonyolult, gyakran ellentétesnek látszó szálainak figyelemmel való kísérésében. S ha nem is fáradna ki, azt a lelkes magyart, a művészt, vallás pártfogóját s az ő szerető s mélyen érző nagy szívét nem ismerné meg ebből a munkából s szinte családostól keserűséggel teszi le annyival inkább, mert bizony a stilusa is gyarló, nehézkes és magyartalan. Szilágyi Sándor „Erdély történeté”-ben vonzó és kellemes modorral szól róla, de természetesen csak annyiban, a mennyiben az ország politikai történetének a vezetője s intézője volt: tehát sok oldalról megvilágítatlan marad. Ugyanez a hiánya a Magy. Helikon számára írott életrajznak is. Mindkét műben lelkesedéssel s rajongó szeretettel beszél, mintha a Kemény János önéletrajzában, halás szívének a hangja csendűlne fölünkbe. Ezek a Bethlen-irodalom számottevő termékei.

Nyilvánvaló, hogy ezek nem alkalmasak a Bethlen-cultus tovább fejlesztésére. Egető szükség van egy olyan életrajzra, a melynek olvasása az ifjúság fogékony kedélyét erős hazaszeretettel, a mult nagyjai iránt kegyeletes tisztelettel tölti el, de ezen kívül tényleges ismeretek birtokába juttatja. Csodálatos, hogy az egy P. Szathmáry Károlyon kívül az ifjúság iról közül egynek sem ragadta meg figyelmét ez a jelenség. Pedig hihetetlen, hogy nem volna elég lelkesítő tárgy. Ám ez hiba, a mit immár ideje kijavítani. Ugy gondolom, hogy legcélszerűbb volna, ha a *szellemi örökös*, a Bethlen-kollégium előjárósága, a mely különben híven ápolja a kegyelet virágát, megbízná a nagyérdemű és tudós tanári kar valamelyik hivatott tagját, hogy írjon egy ilyen életrajzról megfelelő művet. (Esetleg hirdessen pályázatot.) Ekkor aztán valahogy méltányolni tudná mindenki Erdély Mátyás királyának fenséges alakját s minden irányban jótékony és dicsőséges uralkodását.

Hány ezer meg ezer polgár nyerte ott a Bethlen-kollégiumban ismeretét? Hány egyén az ország minden zugában, szétszórtnan, kik a nevelésben kívül a megélhetést s a férfi pálya alapfeltételeit mind ott szerezték meg? Hány ifju lelkesedik a nemzet dicső múltjáért? Hányan tanulhatnak az ő életéből vallásos türelmet, hofni erényt?

Ezen és ezen. Ugy hiszem, hogy ha a méltóságos előjáróság a felvetett eszmét valóra váltja, minden igaz magyart őszinte hálára kötelez.

Adja Isten, hogy minél előbb megör- ténjék!

Kristóf György.

Politikai cseppek.

Budapest, május 26-

Nem hullámokat ver, csak iczi-piczi cseppeket hullajt mostanában a magyar politika. A szenzációkat felváltották közönséges pletykák, a lármát halk suttogások, a merész állításokat félénk „azt mondják”-ok. Bocsásson meg Falk Miksa, de még az ő külügyi jelentése sem vert még miniatűr-hullámocskákat sem. Miután a hadi tengerészet megkapta a magáét, a tenger nem éri magát indíttatva arra, hogy csöndes ne legyen. És Falk Miksa oly szép altató nótákat tud, hogy ne háborogjon se a tenger, se a tengerészet, se a hadügyi, se a külügyi, hivatal, de még Kállay Béni és az európai konzert sem. Jó fiu vagy Goluchowski, derék legények vagyok Krieghammer és Spaun, czukros baba vagy Kállay, csak jól viseljétek magatokat s kaptok tőlünk mindent: költséget ágyukra s hajókra, azonfelül olyan

zengzetes dicséreteket, hogy Makai Emil, Heltai Dezső és Kiss József elbujhatnak költői véniákkal együtt Falk Miksa mögött.

Csöndes a politikai élet, olyan, mint a pusztá — nem télen, hanem tikkasztó nyári napon, mikor ember állat lesi-várja a levegőtisztító égi háborút. Égi háborút? Ez megint amolyan kifejezés, amely ellen a koppenhágai lapok éppen azzal az antipathiával viseltetnek, mint a mádi zsidó fiúk a Wallacis tankönyveiben is néha-néha előforduló „Krisztus” szó ellen. Nem égi háboru kell a zágábi galabürgernek, hanem földi háboru. És hadakozik is, mintha Plató sohasem irt volna egy árva betűt sem az ideális államról.

A Bukott, miután a Szent-Simonizmus tanulmányozását befejezte s hivatását mint a „nemzeti sovén politika” „sászlós ura” úgy ahogy megkezdte, ráért a magyar költészettel is foglalkozni. Jól tudván, hogy mennyit érnek az ő politikai erkölcei, először is Kőlcseyre vetette magát és a levéltitok megsejtése nélkül is megtudtuk, hogy a Bukott már is így alkalmazta a modern viszonyokra Kőlcsey híres sorait:

Szerle nézett s meglelé

Honját a hazában.

A bukott ugyanis praktikus politikus léteze így okoskodik: Jobb ma egy Hont, mint holnap Doboka, Szolnok, Komárom és Csongrád. Dictum-factum: elment Hontha s ott meglelé az ő elvtársait, akik — noha az az ármányos Széll Kálmán fegyelmi alá helyezte őket — úgy ünnepelték őt, tudniillik a főudvarmestert, hogy elhallatszott Borsodig és Kürthy főispánig Liptó-Szent-Miklosra. Egyebekben pedig: a Bukott és Hont ez a kettő úgy illik össze, mint a német közmondás szerint die Faust auf s Aug'.

A—ny.

Üdvözlét Kisküküllő-vármegye közönségének!

Üdvözlöjünk Kisküküllő-vármegye közönségét, abban az eljárásban, melylyel az alispáni választást előkészíti.

„Szükségesnek látjuk, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai és ezek között főleg a vármegyei birtokosság, beható megfontolás tárgyává tegye ezen kérdést a végből, hogy az alispáni jelölt személyében megállapodjék” így szól a meghívó, melylyel a kis küküllővármegyei vezérférfiak a th. bizottság tagjait értekezletre hívták össze. Ez a helyes! Egyedül ez az eljárás vezet arra a célra, hogy a vármegye felvirágozzék.

Es mi, Udvarhelymegyeiek, a kik pedig szeretjük magunkat zászlóvivőknek állítani, nagyon sokat tanulhatunk a szomszéd Kisküküllő vármegyétől. Most nálunk máskint történik a megyei közügyek intézése!

Itt nem a megyei birtokosság, hanem a szabadelvű párt végrehajtó bizottsága vezet. Ez a végrehajtó bizottság pedig úgy van alakítva, hogy áll 30 tagból, kik közül csak 9, írva is kilencen, független megyei földbirtokos, a többi hivatalnok, iparos, pap, tanár, a kik mindannyian kitűnő, eszes, derék urak, de a kik talán még sem volnának arra hivatva, hogy a vármegyei vezérsék és a kiknek sokkal jobban állana egy kis szerénység, mint a most gyakorolt szövíői szerep. Mert Magyarországot bizony nem a hivatalnokok és tanárok alapították és tartották fön 1000 évig! És mert előtűnk áll a példa Olaszországban s kozd példává válni Franciaország is, melyekben a hivatalnok — uralom folytonos gyengülésre vezet; és mert a megyei főispánt a földbirtokosság is egyhangulag támogatja: neki sincs tehát szüksége ex offo votumokra.

Ismételten üdvözlöjünk Küküllő vármegyét, abból az alkalomból, melylyel rámutatott arra, hogy a vármegye ügyeit a földbirtokos osztálynak kell vezetni. Mert nem a fizetést adóknak a fizetést élvezőkért, hanem megfordítva.

Udvarhelymegyei földbirtokosok.

Levél Londonból.

London, május 24.

Itt folyton esik, roppant hideg van, a lakásokat és mulató helyeket fűtik. A hideg azonban legkevésbében sem akadályozza, hogy az angolok mindenütt nagy tűzzel ne demonstráljanak a burok ellen kivívt és nyert csatájuk mellett. Minden ház nem csak zászlóval van díszítve, hanem egész zászló csoport veszi körül.

Az utcák egyes szögletein térképek vannak a harczterőről és nagy gombostűk jelzik az eddig már occupált egyes helységeket, melyek angol kézbe jutottak.

Az utolsó Mafekingi győző arczképe minden kirakatban látható, sőt az emberek közül számosan, a képet (a mely mellesleg nagyon nagy) nyakukba akasztva hordják.

A nagy Hippodromban, az angol himnusz két szerelést 23-án este. Egy fiatal nő zene kíséret mellett énekelt, a publikum öröngve tapsolt. Egyes szereplők a burokat ábrázolták, harczolva az angolokkal és mikor az angolok csatába bocsájtóznak, a burok rögtön fehér zászlót tűznek ki.

Lépésről-lépésre egyebet nem hallani, mint az angolok hivalkodását és a burok kigunyolását és neveltségesség téveszt.

Egyes alakokat öltöztetnek fel buroknak és azok rugdossá, köpik és gunyolják. Szóval, a milyen hideg az angol egyéb mindenben, annyira felmelegszik a burok elleni tüntetésben.

Ma készülnek ünnepelni a királyné 81 éves születés napját roppant fényesen s e mellett újból és ismételt demotrálnak a burok ellen. Egyebet nem is tudok írni, mert itt mindig csak a burokról és újból csak a burokról lehet szó.

Dr. Bernáth Albert.

A kolozsvári Mentő-Egylet közgyűlése.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg rendezés évi közgyűlését a kolozsvári mentő-egyesület.

A gyűlésen Bély Ákos gr. főispánnal illusztrás társaság jelent meg.

Haller Károly dr. miniszteri tanácsos elnöki megnyitójában hálával és köszönettel említi fel a jóindulatot, a melyet a miniszterek s a város az egylet iránt tanúsítanak. Ismertet a házassági ügyét. Bejelenti, hogy Vályi Gábor dr. alapító tag lett, a 100 frtot be is fizette. A gyűlés hálával és köszönettel veszi tudomásul.

Részvétellel említi fel, hogy az egylet egyik jeles alapító tagja, Kirmayer Károly elhunyt. A közgyűlés részvételének jegyzőkönyvében ad kifejezést az elhunyt nemeslelkű férfiú eltűnése felett.

Az igazgatósági és állomás parancsnoki jelentés nagyon sok érdekes dolgot ölelt fel és sok titkot fedett fel a közgyűlés tagjai előtt. A jelenlévők osztatlan figyelemmel hallgatták ezt.

A mentők a lefolyt évben 1614-szer rukkoltak ki, tehát naponta átlag 4 szer; öngyilkosság egy év alatt 50-szer fordult elő, az öngyilkossági nemek is érdekesek.

Megőltötte magát 13, felakasztotta magát 8, késsel elmesztette a nyakát 2, megmérgezte magát 27.

Különösen az önmérgezők közül mentettek meg sokat az által, hogy a fűrgemenők gyorsan ott termettek, ellenszert adtak és kimosták a gyomrát az öngyilkosnak.

Érdekes az a statisztika és méltó a mentő-egyesület a közönség haláljára és elismerésére.

Tömeges szerencsétlenség 1899. febr. 27-én a főtéren volt és 1899. júl. 21-én a M. Á. V. főmihelyében. A mentők száma a lefolyt évben 103 volt. Ezek között 34 oklevél orvos, 18 szigorú és 51 orvostanhallgató. A közgyűlés elhatározta a jelentés alapján, hogy ama mentőket, kik 100-at meghaladó esetben működtek, kitüntetésben részesíti. A működésért mind a mentőknek, dr. Konrádi Dániel parancsnoknak, továbbá dr. Hevesy Imre igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés. A Kuszko István által felolvasott titkári jelentést helyesléssel vették tudomásul. A számvizsgálók jelentéseit, valamint Czetz Dénes pénztárnoki jelentéseit elfogadták és dr. Czetz Dénes pénztárnoknak, dr. Széplaky János tanárt pedig számvizsgálónak választották. Kuszko

István titkárnak eddigi munkálkodásáért köszönetet szavaztak és felkérték őt az alapszabályok jövő közgyűlésen leendő módosítására és a titkári teendőik vitelére.

Elfogadták Heinrich József szappangyáros ajánlatát, hogy újonnan feltalált s az orsz. iparegyesület által versenyképességért díszemmel kitüntetett gyógyszerzappant „Mentőszappan”-nak nevezze s köszönettel vették tudomásul, hogy a gyógyszerzappanok jövedelméből 5%-ot ad az egyletnek. Heinrich eme szappanai előállítására Külső-szappan utca 2 sz. a. külön telken nagyobb laboratóriumot rendezett be állami támogatással, mintaszappanok készítésére és folyamatban van egy nagyobb szabású, modern berendezésű gyár létesítése is.

A gyűlésen jelen voltak: gr. Béli Ákos főisp., dr. Haller Károly elnök, Dörgö Albert, dr. Brandt József min. tanácsos, költő gr. Teleki László, dr. Turcsa János alelnök, Kuszko István titkár, dr. Gajzágó Manó, dr. Benel János, dr. Czetz Dénes, dr. Hevesy Imre, dr. Konrádi Dániel, dr. Pap Ernő, dr. Jancsó Ödön, dr. Teleki Kálmán, dr. Bartha János v. főorvos, dr. Malom Dezső, dr. Lőte József, dr. Imreh Domokos, Szilágyi György, Dax Albert, Berger Gyula, dr. Bagaruz András, Demeter György, Schwarcz Aurél, Winkler Jenő, Barabits Jenő, Kerekes István, Bartók József, Barucz Imre stb. A gyűlés folyamán inspektort tartott Föder Vilmos őrsvezető, Burnáth Imre, Eltes Béla mentők. A gyűlés azt is elhatározta, hogy a tíz éves jubileumot megünnepel s ezen részt vesznek a budapesti mentő egyesület elnökségei is.

Magyar tanítók Topánfalván.

Topánfalva, 1900. máj. 27.

Torda-Aranyos vármegye általános tanító testületének torozói fiókköre május 22-én Topánfalván tartotta tavaszi közgyűlését. — Az ily gyűléseknek — ott hol különféle nemzetiségűek laknak, jelentőségük van, egyfelől azért, mert a tanügyi kérdésekhez, felekezeti tanítók is hozzá szólhatnak, másfelől az öreg tanítók fiatalokkal személyesen érintkezve, tapasztalataikat elmondhatják, hogy és miként kell tanítani a magyar nyelvet ily iskolában. Ezen gyűlés iránt a publikum is érdeklődött, a mit igazolt az által, hogy szép számmal vett részt azon. A program nem is untatott senkit, sőt kitüntető figyelemmel hallgatták Borbély József torda-szent-lászlói állami igazgató tanító felolvasását, melyben a szintén jelenlevő Tulogdy Pál alsójárai áll. igazg. tanító 25 éves tanítói működéséről emlékezett meg, tetszett Szócs Antal offenbányai áll. tanító felolvasása is, melyben a becsület fejlesztését ajánlotta az iskolában, élénk derűlegre hangolta azután Verner Jenő topánfalvi állami tanító a közönséget, ki a „Szűlők nevelési rendszere és a mai gyerekek” cz. munkájában ostromozta azokat a fonákosságokat, melyek a mai gyereket oly szembetűnően megkülömböztetik a régi gyerektől. A gyűlés folyamán Téglyás István tordai kir. tanfelügyelő méltatta Verner Jenő tanító érdemeit, ki a topánfalvi állami iskolában a magyar nyelvet oly kitűnően tanította, hogy ezért a kultusz-miniszter Vernert 100 korona díjjal jutalmazta meg.

Délben pedig a Csiky Testvérek szállójában a tanítók tiszteletére banket volt, melynek sikerét Csiky Testvérek kitűnő konyhája és jó borai biztosították. A társaság késő délután a legjobb hangulatban töltötte az időt.

IRODALOM.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság.

— május 28.

Az „Erdélyi Irodalmi Társaság” tegnapi

— Szeretném azt a leányt látni, akiről beszélt — mondja a doktor.
— Megyek és idehívom, — válaszolja Márta, rögtön felállva a székről, hogy az orvos kívánságát teljesítse.

Körülbelül tíz perc múlva az ebédlőbe lép, hova Tilda és a doktor visszavonultak, egy tizenöt éves pityergő falusi leány kíséretében.

— Mondtam Sárának, hogy a Squire meg volt mérgezve és hogy a doktor ur tudni akarja, hogy a beteg nem vett-e be abból az orvosságból, mi ő volt mellette, mondja Hicksné olyan hangon, mely minden inkább, mint megnyugtató, mialatt szigorúan néz a kis szolgáldóra.

Sári, a ki a szó teljes értelmében tétőtől talpig rozsket, csak hangosabban kezd bögni, mint azelőtt és kísérletet tesz, a mit Hicksné rögtön megakadályoz, hogy a kötényével az arcát eltakarja.

— Gyermek, hagyj fel a sirással, — mondja az orvos csendesen, de szilárd hangon, senki sem fog téged bántani. Csakhogy a szegény öreg Squire többet vett be az orvosságból, mint kellett volna és tudni akarjuk, hogy akkor tette-e azt, midőn te mellette voltál.

— N—n—nem, sir — zokogja Sári.

— Bizonyosan tudod? Ne feledd, hogy holnap reggel eskü alatt ugyannerre a kérdésre kell válaszolnod. Nos, bizonyos vagy benne?

— Igen, sir — válaszolja Sári lihegve és gyorsan.

— Felébredt-e azon idő alatt, míg a szobában voltál?

— Nem ébredt! és Sári ismét sirni kezd a legkeservesebb módon.

— Hicksné és a leány mehet, mondja a doktor csudálkozva.

tartotta a nyári szünet előtt utolsó felolvasó ülést, a melyen Kun Géza gróf elnökölt.

A felolvasó ülésnek ezuttal is szép számú női közönsége volt, de annál szerényebb számban láttuk a társulat tagjait, a kik közül az előklő grófn kívül dr. Szamosi János, Moldován Gergely, dr. Csengeri János, Felszeghy Dezső, dr. Gyulai Farkas és Sebesi Samu jelentek meg.

A felolvasó ülést Kun Géza grófnak, a nemzeti irodalom fontosságáról tartott érdekes és tartalmas értekezése nyitotta meg, mely után dr. Csengeri János méltatta „Catulus, mint költő” czim alatt a hanyatló római respublica kiváló költőjét: Catulust. — Csengeri érdekesen jellemezte a költő korát és egyéniségét s végül néhány versét mutatta be sikerült fordításban.

Ezután dr. Gyulai Farkas olvasta fel Hory Béla rendes tagnak „Mikor a kínai császárral utaztam” czimű új elbeszélést. Az ötleter és pompás humoru elbeszélés mindvégig derült hangulatban tartotta a közönséget. Hory kitűnő elbeszélő, a ki jól tudja megfigyelni az emberek gyöngéit s azt érdekes mese keretében sok közvetlenséggel írja meg.

Az utolsó felolvasó Tompa Kálmán vendég volt, a ki „Tisza partján” „Két temetés”, „Eresz alatt fecskefészek” és „Budapest” czimek alatt négy hangulatos versét olvasta fel a hallgatóság tetszése mellett.

A közönség valamennyi felvasót élénken megtapsolta.

SZÍNHÁZ.

Géczy István új darabjáról, az Anyaföld-ről, lapunk holnap számában írunk.

Színházi hírek.

Kúry Klára vendégzereplése a művésznő elfoglaltsága miatt ez alkalommal elmarad.

Ma hétfőn végződik be hivatalosan a téli idény Csiky Gergely *Buborékok* cz. jeles vigjátékával, mely egyszerűen utolsó előadás is lesz a téli színházban.

Kedden és szerdán nem lesz előadás.

A nyári színházban csütörtökön kezdődnek meg az előadások.

Magyar ünnep a Mezőségen.

Ritka szép hazafias ünnepély folyt le tegnapi Kolozsvármegye mócsi járásának Aranykut községében. Az egész járás hazafias intelligenciája és nagyszámú Kolozsvári közönségnek is jelenléte mellett. Tegnapi tartott ugyan is az Aranykutyi Emke-iskola felszentelése, mely iskola tudva levőleg egy kis imaházal is volt kapcsolatba hozva, a végül, hogy az egykor önálló egyház község meg maradt magyar hivi edes anya-nyelvükön imádják istenüket.

Az ünnepélyleg egyidejűleg és illetve azt megelőzőleg ugyancsak Aranykuton tartotta a kolozsvármegyei tanító-testület Mócs vidéki fiókköre közgyűlését, mely közgyűlésre már magában mint egy 20 (husz) néptanító, tanítónő és óvónő jelent meg. Binder János szováti áll. isk. igazgató elnökléte alatt.

Jelen voltak az Emke képviseletében: Sándor József orsz. képviselő t. alelnök-főtákar; Merza Lajos kir. tan., főpénztáros; Szekula Ákos ellenőr, báró Feilitzsch Arthur cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, direktor

toriumi tag; Polez Rezső ügyvéd, Kolozsvár városi tisztii alügyésze, választmányi tag; br. Horváth Emil hírlapíró. A református egyház részéről Kenessey Béla egyházkerületi főjegyző; Nagy Károly ref. theol. tanár, továbbá a széki járási ref. papság Somberki Miklós szék. ref. lelkész, esperes vezetése alatt. A díszes és nagyszámú előklő közönségből megjegyeztük továbbá Gál Gyula ká-jáni földbírtokos, egyház megyei főgondnok, Bónis István a járás orsz. képviselőjét; Gál Elek ká-jáni, Gál Péter kötelendi bírt.; Kozma Ferenc kir. tan., tanfelügyelő; idős. Kornis Lajos bozsoni bírtokos és neje, Mayr János Mócs járási főszolgabíró és Gál Jenő szolgabíró, Gál Emili, Csontos Miklós magyar-fratái bírtokos, Hosszu Teophil nyug. tanfelügyelő, Endes Lajos m.-fratái bírtokos és neje; Ujlalasy Lajos magyar-bogáti bírtokos és neje; Szabó József mócsi m. kir. adó-ellenőr és neje; Wélics Károly tordai bírtokos; özv. Mócsa Sámuelné, Mócsa László m.-ujfalusi bírtokos és neje, Mócsa Vilma Deák Ferencz f.-szováti bírtokos, Deesy Miklós alsó-szováti unit. lelkész; Szilágyi József körörvost M.-Frátáról, Gotthard Sándor Aisó-szovát, Deesy Albert m.-szopori, Nagy Elek novi, Vajda Kálmán m.-szopori bírtokosokat. Gajzágó Tivadar, Csonka Sándor segédfőjegyző Sz.-szovától, Nagy Géza gazdaságt. M.-Kályánból, Folyó Sándor mócsi csendőrfőhadnagyot, Nagy Samu kolozsi ref. tanító, mint az aranykutyi tanító edes atyját és nejét, Benczedi Janost Mócsból; Bakó Bélát N.-Sármásról; ifj. Hadfaludy Mór Hidalmásról s ezenkívül nagyszámú vendégközönséget Aranykut, Berkenyes, Szovát földművelő lakosságából, kik mindannyian ünnepi díszben jöttek át Aranykutra.

Aranykut egykor a Kornis grófok, majd a Karacsiak fészke, virágzó szép község volt, hol meggyi gyűlések, marcalisok is tartottak. Utóbb lehangyolott és sem magyar papja, sem tanítója nem volt, míg nem az Emke nagy lelkű áldozatkészességéből megépült az istentisztelet célra is használható díszes épület csinos toronnyal, azon a helyen, melyet a község egy kiemelkedő szép pontján özv. gróf Degenfeld Gusztáv né karacsi Ciemence grófné ajándékozott. Tanító Nagy Zoltán személyében a kir. vallás és közoktatási miniszter rendelt ki s az Emke egyházi felszentesekét alapszabályszerűleg nem adhatván, így haragok, orgona, urvacora asztal mely egykor II. Rákóczy Ferencz volt, kehely és tányér egyházi teríték stb., a Mócsa család áldozatkészességéből kerültek ki. Mócsa Attila aranykutyi bírtokos, az iskola gondnokságának elnöke volt az, a kit az Emke felkér megbízottjaként. A helyszínen a munkálat kezdését ő vezette s a ki fenkölt nejjével együtt most is a rendezés élén, mint szíves házi gazda magyaros vendégzeretettel az egész vendég közönséget fogadta s uri ellátásukról gondoskodott.

A község lobogó díszben volt, midőn a kolozsvári küldöttség is megérkezett, d. e. 10 órakor Mócsa Attila lakásáról megkezdődött a felvonulás. Az iskola előtt a gyermekek voltak sorfalban felállítva, mellükön és kalapjukon nemzetiszín szalaggal, továbbá a nép és a bejáratnál a tanító szervezte helyi népdalokör, mely hazafias énekkel fogadott.

Az iskola előtt Ágyagási Gábor M.-Frátai lelkész, mint beszélő pap üdvözléssel bevonultunk az iskola épület szép tágas termébe, mely zúfolásig volt előklő úri hölgyekkel is. Itt Nagy Zoltán, majd pedig Nagy Sándor orgona kíséretével a tanítói kör dalárdája elzengvén egy szép egyházi éneket és a Hymnust, melyet az egész közönség együtt énekel. Somkereki Miklós esperes mondott bevezető imát és az iskolai növendékek éneke után Nagy Albert mócsi ref. lelkész alkalmi beszéde, mire újabb ének után Kenessey Béla egyházker. főjegyző áldását hallottuk. Nagy Károly theologiai tanár adott urvacorát a jelenlévők közül a ref. vallásuknak, s esketést végzett Lőrinczi Károly ká-jáni ref. lelkész, összeadván két házaspárt: Vajda-Kamráról.

VII.

Scottné sürgönyözött a második fiának Ervinnek, a Londoni segédpapnak, a ki már a következő délelőtti velük lesz. És hosszasan értekezett Hicksel, az öreg Squire bizalmas családijával, a megajándékozó vizsgálatra és temetésre vonatkozólag. A Scottné finom érzete tiltja a dolgokba jobban beavatkozni, mint a mennyi elkerülhetetlenül szükséges, de szerencsére az irrt intézkedés, melyet Hicks váratlanul felmutat, szükségtelenné teszi, hogy ő a temetésre vonatkozólag utasításokat adjon.

— Madam, én azt hiszem, hogy a Squire azért gondoskodott, mert előre látta a halált, — nyilatvanítja az öreg szolga szomorúan — mert nincsen egy hete, midőn a dolgozó szobájába hívott és ezt a papírosat átadta. „És tartás az eszedbe” mondá az öklét rázza reám, mintha komoly szándéka volna azt tenni — ezeket az utasításokat hűségesen teljesíted, mert ha nem teszed azt” — mondta dühösen nézve rám — „mint kísértet kijövő a siromból és felkereslek és ez olyan igaz, mint a hogy a nevem Scott Fülöp.”

— Hicks, hallgasson — hallgasson — mondja az özevgy szomorúan. Maga tudhatja, hogy ő csak tréfált.

— Madam, a Squerenak nem volt szokása tréfálkozni. Ő komolyan értette azt és a mi több, meg is tenné ha tehetné.

Scottné nem kívánt e tárgy felett érvelni; tehát röviden csak azt mondja.

— Szerencse, hogy ő utasításokat hagyott hátra és Hicks, mit teljesen bizunk magában, hogy azokat az ő kívánsága szerint végrehajlja.

— Igen, madam, biztos bennem! — mondja Hicks tüzzel, mert ő babonás és megelégedett az öreg Squire különös szélsőjeit annak az életben, a nélkül, hogy általa a jövőben győttörtetni kívánta volna magát.

Különös hatást keltettek Kenessey Béla és Nagy Károly beszédei, kik erősen hangsúlyozták a hazafias jellegét, mire megkezdődtek a voltaképi iskola-avatás, a központ nevében Sándor József lépven a közönség elé s kifejtvén, hogy az Emke nem felekezeti intézmény, sem pedig fajgyűlöletet nem hirdet, hanem kebelében minden társadalmi osztályt egyesítvén, az országban az egységes politikai magyar nemzet megteremtésére törekszik s e végül alapszabályszerűleg az egyes községek és teendőik jellego szerint készséggel fog kezét a hazafias magyar egyházakkal is, a hol az intézményt tárt karokkal fogadják. Tavaly a gyulafehérvási Emke közgyűlésén volt az Emke vezérőrnoka, máskor az unitárius templomban tartották e közgyűlést s az egyesület lobogóját a luth. és kath. lelkészek is megajándézták. Most egy ref. vallású községről van szó. Az Emke ezújl csak egy, a magyar haza, a magyar nemzet és a magyar király szolgálata. A király nevének említésére az egész közönség felállott s hosszasan és lelkesen megjellegte ő fel-ségét, mire a központ küldötte az iskolát átadta az egyesület szellemében a közhasználatnak.

Nagy Zoltán tanító olvasta fel most az iskola alapításának és létesítésének történetét, kiemelvén különösen Mócsa Attila, Merza Lajos és Deaky Albert érdemeit, kik fáradságot nem kímélve, munkavezető felügyelő, mérnöki és jogi szempontból működtek össze az épület létrehozatalán.

Végül az iskola egy, magyarul még csak most beszélni kezdő növendéke, Illyés László szavalta el Binder János alkalmi költeményét „Szózat iskolánkhoz” czimmel. A törött magyarsággal, de értelmekkel és bátorsággal, mindvégig megakadás nélkül szavalo gyermek fellépése könnyeket csalt az összes jelenlévők szemébe. Különösen találtak ez alkalomra az iskolára irt következő sorok:

Légy az emberszeretet temploma,
Hol egy gyermek se legyen mosoha,
Különbséget faj s vallás ne tegyen,
S jelszava mindig türelem legyen.

Még a Szózatot énekelte el a tanítói dalárda vezetésével lelkesedetten az egész közönség, mire az ünnepély ezen része véget ért s az egész vendégközönség fölkerekedvén, Mócsa Attila vendégzeret asztalánál foglalt helyet, hol mintegy 80-an vettek részt az ünnepély folytatását képező gazdag lakomán.

A hazafias felköszöntők sorát a központ nevében Sándor József kezdte meg. Ő felségére a királyra, kiemelvén a magyar faj erős, királyi-szerető, dinasztikus érzését, a mely egyszersmind a nemzet nagyratörő hivatottságának egyik tanujale és állami fennmaradásának egyik palladiuma, mert azt bizonyítja, hogy a nemzetnek veleszületett érzéke az összetartás, az egység gondolata iránt, lévén az egység személyes megtestesítője mindig az államot. A köszöntő ismeretesen állva hallgatta meg a közönség, lelkesen éljenzeve a királyt. Bónis István orsz. képviselő az eljáró egyházat, Nagy Károly theol. tanár az EMKE. vezérőrnokait, Lőrinczy Gábor Kenessey Bélát, Somberki Miklós Mócsa Attilát a szíves házigazdát és br. Feilitzsch nagy figyelem közt meghallgatva a házi asszonyt, az áldozatra kéz magyar honleány példaképet köszöntötte fel. Kozma Ferenc kir. tan. tanfelügyelő a kir. vall. és közokt. miniszterre, Nagy Albert Somkerék Miklósról írtetteket poharat, mire Mócsa Attila együttesen az ünnepélyen eljárt urakra és a vendégközönségre emelte poharát, mely köszöntő a vendégek nevében Kenessey Béla viszonzott a házi urra, Polez Rezső, mint az EMKE történelmileg első jegyzője, igen hatáson Nagy Zoltán tanító érdemeit emelte ki, a mit a vendégközönség éljével ismert el. Somkerék Miklós általános figyelem közt felolvasta dr. Bartók György ref. püspöknek Mócsa Attilához intézett üdvözlő levelét.

A szerénykedő házi ur érdemeit báró

— Edwin ur itt lesz holnap reggel, — modá Scottné elgondolkozva — és a kétes pontok felett ő vele tanácskozhatsz.

— Igen, madam, — válaszolja Hicks, a mint a szobából távozni készült és akkor hirtelen megfordult. Madam, kérem, mi a kívánsága Bartlett kisasszonyra vonatkozólag? — kérdi zavarodott hangon.

— Ötöt illetőleg nincs semmi különös kívánságom, — válaszolja Scottné fáradtan. Azt gondolom, hogy Becek Hillben fog maradni a temetés lefolyásáig. A Squire bizonyosan gondoskodott róla a végrendeletében, miután azt hallom, — kissé pirulva — hogy nagyon becsülte őt.

— Hm! — dörmög Hicks, a bajszszát elméklődő módon simogatva. Én azt kívántam, hogy bár a vizsgálat előtt meg tudnánk tőle szabadulni.

— De az ő bizonyítékát is kívánni fogják, — ellenveti Scottné és különben is én azt óhajtom, hogy illedehes bánásba részesüljön.

— Egy veszett kutyával vagy — vagy — egy viperával éppen úgy bánhatna illedehesen, mint azzal a furfangos fehér személyvel! — mondja Hicks savanyu mosolylyal, a mint az ajtó felé fordul.

Azon este, midőn Scottné a szaloban levő széleságyon nyugszik, Tilda az ablak fölkéjében levő ülésről felállva, azt kiáltja: — Anyám, Bartlett kisasszonyt látom jönni! Mit csináljunk vele?

— Bartlett kisasszony? — ismétli Scottné meglepetve. Oh, azt hiszem, hogy az intézkedések felett akar velem értekezni; talán a családok gyászruhája felett. Jobb lesz őt egyenesen idevezetni.

— És a Tilda anyja fáradt sóhajjal áll fel a diványról s a tűz előtt foglal helyet.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Május 28.

A Scott család.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: Amica.

VI.

(Folytatás.)

(16)

— Felakasztanak, bizonyosan felakasztanak, — kiáltja egy székre roskadva és kezei tehetetlenül tördölve — mert én voltam az, aki az öreg urnak az orvosságot beadta és mikor utoljára láttam ezt az üveget, szinte tele volt. Doktor ur azt mondta, hogy egy fél teás kanállyal tegyek a vízbe és én nagyon ügyteltem és egy cseppel sem adtam többet — de azért bizonyos vagyok benne, hogy felakasztanak!

— Napközben hagyta ötöt magára? — kérdi a doktor olyan hangon, mely határozottan hivatalosan hangzik, mire Márta reszketni kezd.

— Csak néhány percze, mig lementem ebédelni és akkor Stodgell Sárít küldtem fel hozzá, hogy abban az esetben, ha fel talál ebédelni, ügyeljen rá, de midőn ott hagytam, jól aludt és midőn vissza mentem, még mélyebben el volt aludva. Csak akkor kezdtem nyugtalanlankodni miatta, midőn a lélegzetét olyan nehezen kezdte venni.

— Hm! — kiáltja a doktor, merően nézve Hicksnére. Midőn vissza ment, nem nézte meg az orvosságot üveget?

— Nem én — válaszolja Márta remegő sóhajjal. Hála az égnek, én nem vagyok gyanakodó természetű.

Feilitzsch Arthur nagy derűtséget keltő humoros toaszban állította vissza a maga piedestáljára. Deésy Mihály a mai nap szereplőit, Somkeréki Miklós, Mayr János főszolgabíró, Bonis István orsz. képviselő a járásközi tanítókat köszöntötték fel. — Gál Elek a sajtóra mondott hatásos köszöntőt, melyet a hírlapírók nevében báró Horváth Emil viszonzott, hivatkozván arra, hogy a közönség s társadalom az, mely a sajtót valóban irányítja.

Lelkesen folyt az ünnepély, mire a kolozsváriak az idő haladtával kénytelenek voltak visszatérni, utközben még Gál Elek birtokosnak lévő vendégel, a ki ugyancsak az nap vendége volt a kolozsvári ev. ref. collegiumnak Puzsta-Kamarásra kirándult tanári karát és növendékeit.

Igy adatott át az aranykúti iskola s ezzel az aranykúti magyarság sorsa hosszú szünet után az életnek és a fennmaradásnak.

Hegedüs miniszterné a cseléd-mizeriáról.

A szegedi cseléd otthonát szervező Mártha egyet tegnap ünnepélyt rendezett, a melyre alkalmi lapot is adott ki. Ebbe a lapba Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nagy műveltségű neje következő cikket írta a cselédmizeriáról:

Régi szokás, új divat. Most abban a divatban élünk, hogy minden, a régi, nagyobb becsesél bir, mint az új dolog! Legyen az bármily művészi kivitelű és értékes tárgy, de mert új, nem ér semmit, míg egy régi szekrény, szék, ha csak három lába van is már, de az is szu-ette, mégis értékesebb, mint egy új, úgy egy régi bécsi csésze, vagy bármily csorba porcellán edény drágább, mint akár a herendi porcellán.

Szóval minden, ami régi, értékesebb, mint az új.

Nagyon szép a kegyelet a régiek iránt, magam is tiszteletben tartok mindent, mi elhunyt hozzám tartozóiról marad reám. Csak egy dolog van még, amit nem feledeztek fel, pedig ez a legdrágább régiség, ebből mindenki kincset gyűjthet magának, ez az a patriarchalis családi élet, ez igazi antiktás, de nagyon becses! Ez nagyobb értékel bir bármily új divatos elveknél! Nem kellett a régi háziasszonyoknak cselédnevelő otthon, sem egyet, minden háziasszony maga volt nevelője gyermekeinek és cselédjeinek; emlékezem nagyanyám: Jókai Józsefné házára, maga nevelte cselédeit, ezek csak akkor mentek el tőle, ha őket férjhez adta. Mindennek maga tanította, szigorú volt, amit kimondott, azt vissza nem vonta, de azért oly tiszteletben tartották, hogy egy ellentmondást nem mertek volna tenni! En ezt a régiséget őrzöm és követem!

En szinte magam neveltem cselédjeimet és csak akkor ereszttem el, ha egy tiszteséges kérőjük akad. Megesik az is, hogy a legény elveszi a szakácsnét, de mindig van egy képzett, ki már pótlásra van tartva. Bizonyos, ez nagy fáradsággal jár, míg egy tudatlan egyént minden dologra ügyesen bevezetünk, de megvan érte a jutalom, hogy nem kell mindegyre újabb és rosszabb cselédekkel vesződni. Szerény véleményem az, hogy míg minden háziasszony nem maga neveli cselédjeit, addig a cselédmizeria nem fog változni; nem cseléda nevelő intézetre van szükség, de a régi családi tűzhelyre, mely átmelegíti a családtagokat, tiszteletben tartják a gyermekek szülőiket, szóval meg van a boldog családi otthon, ily háznál a jó cseléd szívesebben marad kevesebb bérért, mint oly divatos háznál, hol az asszony semmi után nem néz és semmihez nem ér.

Ajánlom ezt a divatból kiment ruhát felvételre.

Hegedüs Sándorné.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 28.

— **Vasárnap.** Vasárnapokon rendszeresen megváltozik az utca népe és megváltozik a sétátori publikuma. A tegnap ezt a normális változást még a tiszta meleg idő is nagyban fokozta. A délutáni órákban a felső népi öltözködés számban lepte el a sétát. Szolgálok, szakácsnők, darabontok, szobacizikusok, bakák, mesterlegények, urak és urfiak teljes számban hemzsegték a sétátori útjain. Ilyenkor terhes a levegő és fojtó a por, mert a sétányokon is port ver a tömeg, a mely csak késő este kezd gyűrűlni. Csak hogy a vasárnapi szabadság nem áll pusztán a sétától és nem végződik olyan simán, mint a hogy az ember gondolná. A pálinkamérések képezik az utolsó stációt, a hol a „kimenőt” élvező tisztelt publikum rendszeren hajba kap s másnap két folto és betört orrok hirdetik a vasárnapi kimenők dicsőségét.

— **Nyilvános esküdtszéki tárgyalások Kolozsvárt.** Törvényszékünk elnöksége részéről vett értesítés szerint a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbíróság a f. ülészakban a városi vígadó épületében még a következő ügyekben fog nyilvános főtárgyalást tartani: Május hó 29-én: Jobbágy Stefan ellen gyújtogatás büntette miatt; Május hó 31-én: Zánfi László ellen szándékos emberölés büntette miatt. — Ez utóbbi ügygel a folyó ülészak véget is ér.

A. kolozsvári r. kath. egyházközség képviselő testülete tegnap délelőtt a belvárosi leányiskola nagy termében **Bíró Béla** apátplébános elnöklése alatt közgyűlést tartott. Ennek során első helyen kiegészítették a képviselő testületet és a választmányt, majd az 1900 évi költségvetés került tárgyalás alá. A közgyűlés által elfogadott előirányzat szerint az *Ajtalos* alap 3505. kor 11. fedezet és 1921.64 szükséglettel, az *Augusteum* 9758.40 fedezet és 10676.98 szükséglettel; *Bándi* alap 4966.43 fedezet, 2773.42 szükséglettel a *Szent Erzsébet* egyház 68957.90 fedezet 68219.38 szükséglettel a főegyház 145920.14 fedezet és 178.912.11 szükséglettel; a *Schütz* alap 23315.20 fedezet és 11474.82 szükséglettel; a *Stasieczky* alap 6569.11 fedezet és 112.74.74 szükséglettel; a *Szabó* alap 8413.86 fedezet és 5353.78 szükséglettel; a *Szédel* alap 8383 fedezet és 7604.71 fillér szükséglettel irányoztatott elő.

— **Kolozsvár város pénzt. kap** Kolozsvár szab. kir. városnak az 1899 évi VI. törvény czikk 4-ik §-án alapuló állami segélyre való igényjogosultságát folyó 1900 évre a m. kir. pénzügyminiszter folyó évi május hó 15-én 34646 szám alatt kelt — ma leérkezett — leiratával elismerte s ezért e czímen 62.000 korona összegnek 1900 január hó 1-étől visszahatólag tizenkét egyenlő részletben a helyi m. kir. adóhivatalnál bélyegtelen nyugtára leendő kiutaltatását, rendelte el. Ez összeg a cukor és sör fogyasztási adó miatti kárpótlás czímen, mint előleg engedtetett a városnak.

— **Diákok br. Kemény Zsigmond sirjánál.** Kegyeletes ünnepélyt tartott tegnap a kolozsvári ev. ref. gymnasium ifjúsága. Vasárnap reggel a gymnasium három felső osztálya kirándulást tett Puzsta-Kamarásra, megkoszorúzták br. Kemény Zsigmond sirját és ott a sirnál kegyeletes ünnepélyt tartott. A diákok közül Baló László verset szavalt, Kiszely István pedig beszédet tartott. Ugyancsak gyönyörű ünnepi beszédet tartott Kovács Dezső tanár. A kirándulásban negyvennyolcz tanuló vett részt, öt tanár vezetése alatt. Az öt tanár: Dr. Sárkány Lajos igazgató, Kovács Dezső, Szathmáry Ákos, Seprődi János, Bíró Sándor, Patkos Béla. Az ifjak ma délelőtt érkeztek haza Puzsta-Kamarásról, hol br. Kemény József, a nagy regényíró unokaöccse vendégelte meg őket.

— **Iskolai kirándulás.** Az áll. felsőbb leányiskola 34 növendéke és 6 tanára De Gerando Antonina igazgatónő vezetésével mellet szombaton és vasárnap igen érdekes és tanulságos kirándulást tett. Vajda-Hunyadon megnézték a kitűnően berendezett vasgyárat és a gyönyörű, nemzeti emlékekben gazdag várat. Piskitelepen kivonultak a honvédemlékhez, a hol lélekemelő bevezetésül a Hymnust, befejezésül a Szózatot énekeltek. Pákey Edit VI. o. t. elszavalt Petőfi „Kigondolná, kimondaná” czímű költeményét, doktor Versényi György tanár pedig ünnepi beszédet mondott. — A társaság mindenütt a legnagyobb előzékenységgel, szíveséggel találkozott. Vajdahunyadon, hol az iskolában volt az elszállásolás, a tanítók, kivált Nehéz János igazgató s a vasgyári tisztviselők fáradoztak, kalauzolták a társaságot, valamint lekötelező szíveséggel tanúsított a tövisi álmásfőnök s a tövisi és vajdahunyadi (Strauss) vendéglős. Vig kedvvel, friss jó egészségben érkeztek vissza vasárnap este a kirándulók, feledhetetlen szép emléket hozva magukkal.

— **Kerekpáros kirándulás.** Az E. K. E. kerekpáros vezérszótálya tegnap tartotta tizedik félnapos kirándulását, mely alkalommal a szép számmal megjelent tagok felkeresték a kolozsi sósfürdőt, hol kellemesen megfürödve meggyőződtek arról, hogy a sósó vízének apadásáról szóló hírek valótlanok. A fürdő telepek most új vendéglőse van, ki az E. K. E. tagjai részére kedvezményes árakat állapított meg.

— **Az ev. ref. theologiai fakultás** f. é. május hó 31-én csütörtökön délután 5 órákban a fakultás dísztermében nyilvános *évszázadi ünnepélyt* tart, melyre külön meghívók helyett a közönség ez uton hívatik meg. — Részletes műsor e lap legközelebbi számban fog megjelenni.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** e hó 30-án szerdán délelőtt 11 órákban tartja tisztújító közgyűlést, melyet tegnapról elhalasztottak. A közgyűlésen Gr. Kuun Géza elnök fog elnökölni. Az elnök kéri a társaság tagjait, hogy teljes számban megjeljen a szíveskedjenek. A közgyűlés a tanárképző intézet helyiségében (Beltorda utca, takarékpénztári épület I. emelet udvari rész) fog lefolytani.

— **Telefont a járásbírósnak.** Felszerelés tekintetében kevés olyan mizerabilis bíróság van az országban, mint a Kolozsvár városi járásbíróság, a melynek egyebekben kívül telefonja sincs. Pedig különösen a büntügyi osztály szempontjából elengedhetlen a telefon beállítása, mert az lényegesen megkönnyítené a rendőrséggel való érintkezést, a minek nehézsége ma nem egyszer fél napi időt rabol el a tárgyaló bírótól. E mellett a szégyenletesen hiányos burorzatot is ki lehetne egészíteni. Az ügyvédi kamara ismételtelen sürgette, hogy bár egy pár székkel szaporítsák meg a mai letartási anyagot, de az igazságügyi adminis-

tráció illetékes vezetője — több jogos kívánsággal együtt — agyonhallgatta ezt a követelést is.

— **Dr. Haller József gr.** Haller József grófot, Haller Jánosnak, Udvarhely megye volt főispánjának szép készülségű fiát, a ki a helybeli egyetemen jó sikerrel végezte jogi tanulmányait, szombaton avatták fel az államtudományok tudorává. A fiatal grófot a tudományos képzettsége szép fokának elérése alkalmából sokan üdvözölték. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy Haller József gróf, a ki különben mint szolgabíró Borsodmegye tisztikarának tagjai között lépett be, második „dr.” tagja a Haller grófi családnak. Nagybátyja Haller Béla gróf sok év előtt megszerezte az „orvostudományok doctora” czímét s most a heidelbergi egyetemen működik.

— **Személyi változások a város házán.** Dr. Farkas Árpád városi aljegyző és poldármesteri titkár Tordára árvaszéki ülnöknek kinevezetvén, helyét Pazourek Emil főkapitánysági fogalmazóval töltötték be ideiglenesen. Pazourek Emil fogalmazói teendőit pedig Schiller Ede kapitánysági iktató vette át.

— **E. K. E. gyűlés.** Az E. K. E. tisztikari tanácsa és műszaki bizottsága tegnap délelőtt együttes gyűlést tartott Melitskó Frigyes elnöklésével. A gyűlés tárgya volt az E. K. E. által a Píles heggyen és Ponoron készített menedék házak átvételi ügye. A gyűlésen megjelent Varró László dr. az E. K. E. alsófőhermegyei osztályának elnöke Nagy-Enyedről, aki bejelentette, hogy mind a két menedékház készen van és a közönség használatának átadható. A hirtesség megállapította az átvétel módjait, kimondván, hogy a központi közgyűléssel kapcsolatosan jun. 29-én és 30-án óhajítja a menedékházakat átvenni és felavatni.

— **Műjég Kolozsvárt.** Kolozsvárt a műjég melyet a léghűtő- és jégkészítőgyárban készítenek, nagy kelendőségnek örvend. E kelendőség oka az, hogy a jég egészen tiszta vízből készül és nagy hasábkban állítják elé s olcsón — hasábonként 10 kr-ért árulják. Kolozsvár város ezzel jó szolgálattal tesz a közegészségügynek. Mióta kimelegedett az idő, a jéggyárnak akkora forgalma lett, hogy a szállító szekér alig győzi házhöz hordani a hasábokat.

— **Vívó akadémia Kolozsvárt.** A Mátyás szobor-alap javára Kolozsvárt 1900 június hó 4-én este 7 órákban a városi vígadó nagyertermében, báró Weselényi Miklos főispán védnöksége alatt, a központi egyetemi vívótársaság által, Robelli Jenő és nagybudafalvi Vermes Lajos vívómesterek közreműködésével Vívó-Akadémia rendezték. Vívások közben, színóra alatt a helybeli 21-ik m. kir. gyalogezred zenekara fog játszani. Az akadémia után társas összejövetel a New-York külön éttermében. Jegyeket Bittó Rezső főtéri üzletében lehet váltani.

— **Átheták találkozója Kolozsvárt.** A kolozsvári Athletikai Club régi tagjai és tisztviselői Gidro Gergely dr. Brassóban állomásozó ezredorvos volt klub jegyző tiszteltetésre szép számmal össze gyűltek tegnap délután a tornavívó-intézet vívó termében. A tízev utáni találkozon a régi bajtársak rendkívül örültek az együtt létnek s Heinrich József főlövész master vezetésével célzó lövészetet is rendeztek. A magyar áthetika uttörői egész a színháza menettel idejéig üzték egymással vetélkedve a lövész sportot.

— **Kirándulás.** Dr. Szadeczky Gyula, a kolozsvári tud. egyetemen az ásványtan rendes tanára tegnap a tanítványaival földtani kirándulást tett a Hídegszamosi völgybe, mely tudvalevőleg igen gazdag különféle kőzetekben s földtani megfigyelésekre is teljesen alkalmas. A kiránduló társaság késő este tért vissza tanulságos kirándulási útjából.

— **A magyarországi ásványvizek fogyasztásának emelése** érdekében szükséges intézkedések megbeszélésére a belügyminiszteriumban ma hétfőn Gulner Gyula elnöklése alatt értekezlet lesz, melyre az érdekelő körök meghívattak.

— **Telivér árverés.** Kiskisbén e hó 30-án telivér-árverés lesz, melyiránt egy a tenyésztők, mint a sportkedvelők körében nagy érdeklődés mutatkozik. Budapestről és Bécsből ez alkalommal külön vonatok indulnak kiskisbén.

— **Lovassy Andor szerkesztő.** Torda-Aranyos megye jels főjegyzője, nagy tehetségű hírlapíró társunk, Lovassy Andor, a jövő héttől kezdve az „Aranyos Vidék” szerkesztését átveszi. Az Aranyos-Vidék a megye hivatalos lapja lesz.

— **A szerencsétlen szerajevói mernők javára** Losonczy Albarinétól 4 koronát vettünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Uj apát.** Karácsony Mártont, Marosvásárhely népszerű plébánosát a király Szent Margitról nevezett meszesi apáttá nevezte ki.

— **Választások.** Kisküküllővármegyének tegnap tartott törvényhatósági közgyűlésében az üresedésben levő alispáni székbe *Csató Gábor* volt radnóthi főszolgabíró választatott meg.

Ez által még a következő állások töltettek be felkiáltás után.

Árvaszéki ülnök lett Sándor Pál, radnóthi főszolgabíró Miske Elek, gazdasági tanácsos dr. Boér Elek, I. aljegyző Patkai Sándor, II. aljegyző dr. Urmányi Nándor, III. aljegyző Kedves József. Szolgabírák: Becze Bandi és Réz Misi.

— **„Safe” letéti pénztár** mai hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.

Gyászrovat.

Szabó Edmund, a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank zálogházánál alkalmazott hivatalnok mint részvétellel értesülünk tegnap este rövid szenvedés után meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és stúrgöny-levelei.

A szociáldemokraták és az összeférhetlenség.

Budapest, máj. 28.

Az összeférhetlenségi bizottság ugyanis azt határozta, hogy a bejelentőket nem hívja meg a tárgyalásokra. A pártvezetőség tegnap három helyre hívott össze népgyűlést, amelyek napirendjére a képviselők összeférhetlenségi ügyét tűzte ki. E népgyűléseken azonban nagyon gyér számmal jelentek meg amunkások. Klárik Ferencz, Izrael Jakab, Báron Ede ismert szocialista agitátorok beszéltek, akik felhívták a munkásokat, hogy készülődjenek a fővárosban június 3-án tartandó nagy tüntető körmenettel egybekötött népgyűlésre, melyen tüntetni fognak a képviselők összeférhetlensége ellen. Legnépesebb és legzajosabb volt különben a külső váci-ut 13. sz. alatt egybehívott népgyűlés, mert itt tömegesen jelentek meg az ellenzéki szociáldemokraták is, de szónokaiknak a szót megadni nem akarták a párt vezetői.

Néppárti gyűlés.

Budapest, máj. 28.

A szentendrei kerület néppárti választópolgári június 4-én, pünkösd hétfőjén délután 3 órákban Duna-Bogdányban a templom-téren népgyűlést rendeznek. A gyűlésen gróf Zichy Nándor, dr. Robitsék Ferencz, Habrovsky József és Aner István fognak beszélni.

A király földtani intézetben.

Budapest, máj. 28.

Öfelsége, kedddn délben meglátogatja a Stefánia uti geologiai palotát. A látogatás, melyen a kormány tagjai is jelen lesznek, félőráig fog tartani.

Egy miniszter balesete.

Bukarest, máj. 28.

Disesku román igazságügyminiszter sétalovaglás közben lováról lebukott és árokba zuhant. Homlokán szenvedett nagyon sérülést, de súlyosabb baj nem történt.

Vetések állása Franciaországban.

Páris, május 28.

A hivatalos lap közli a franciaországi vetések állásáról szóló jelentést. A buzavál bevetett terület az idén sokkal nagyobb és a termési kilátások kedveznek.

Agyugyár Magyarországon.

Budapest, máj. 28.

Egy francia tőkepenészekből álló konzorcium ajánlatot tett a kormánynak, hogy hajlandó Magyarországon egy aczél ágyugyárat létesíteni, ha a magyar kormány biztosítja, hogy a kvóta arányának megfelelőleg az új ágyuk öntése náluk rendelkez.

A magyar kormány az ajánlatot nem fogadta el, mert a mint hírlik, a diósgyőri vasgyárat fogják úgy berendezni, hogy az aczél ágyukat is tudjon előállítani.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Budapest, május 28.

A földmivelésügyi és kereskedelmi miniszteriumok részéről egy bizottság szállt ki Kisküküllőmegyébe, D.-Szt.-Mártonba, hogy a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozólag tanulmányokat tegyen.

Háboru.

London, május 28.

A R. ü. jelenti Taiborchból e hó 26-án este 6 órákban. A burok elhagyták a Waal folyót. Parancsnokaik egybegyűltek, hogy megbeszéljék vajjon tanácsos-e a harcot folytatni. Egyelőre a burok Mayestonnál állanak. Egy későbbi távirat jelenti, French tábornok tegnap átkelt a Waal folyón. A lovastott gyalogságnak Henry vezetése alatt ma sikerült előnyomulni és a hidat majdnem teljesen megmentet. A burok a Klipriver heggyen foglaltak állást. Az összes menekülők megegyeznek abban, hogy a bányákat el fogják pusztítani.

Szentté avatás.

Róma, május 28.

A Szt. Péteri templomban tegnap nagy ünnepséggel szentté avatták 77 vértanút, a kik Tonkingban és Kokinkinában áldozták fel életüket.

Halálozás.

Budapest, máj. 28.

Báthory Simon nyug. plébános a vizivárosi temetőben egyik kedves barátját temette. Az öreg plébános a beszentelés után hirtelen rosszul lett és meghalt.

Agyonütöttek.

Budapest, május 28.

Balti községi korcsmában tegnap nagy duhajkodást vittek véghez az ottan mulató legények. A végén Mihelics József korcsmáros agyonütöttek.

Strájk.

Budapest, május 28.

A bpesti Ganz-gyárban 60 kocsi lakatos strájkolt.

Országgyűlés.

Bpest, máj. 28.

A képviselőház ma rövid ülést tartott. Perczel Dezső elnök bemutatta a jelentéseket sa főrendiházból leérkezett törvény javaslatokat. Széll Kálmán benyújtotta a kvótaküldötték megállapodásáról szóló törvényjavaslatot.

Kiadatott a pénzügyi bizottságnak. Benyújtotta továbbá a községi közigazgatásról szóló javaslatot.

Darányi Ignác az öntöző csatornák létesítéséről és gazdasági betegsegélyző pénztár felállításáról nyújtott be javaslatokat.

Az ülés végén Molnár János interpellálta a közoktatásügyi minisztert.

Ugyanis az új egyetem lépcsőházának a falain ott vannak a szent jelenyek márai.

Ezekről szentségtörő vakmerő kezek letörték a keresztység szimbolizmusát.

Mozgás a ház minden oldalán. Szigorú vizsgálatot követel.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Ifj. Simon Sándor Urnak

Tisztviselői reputációm és a nagy közönség iránti tekintetből kijelentem, hogy én Önt nem ismerem, soha nem láttam és így személyét semmiféle eseménynyel kapcsolatba nem hozhattam és egyáltalán nem is hoztam. Azt sem tudom, hogy miféle ötletről intézte hozzáam felszólítását. Legfeljebb a név után indulva sejttem, hogy a szomszédságban lakó Simon urnál történt károsról lehet szó. De miután nekem egy egészen ismeretlen egyénről szemben gyanúimnak nem lehetnek, azoknak kutatása sem áll ez esetben érdekemben, — azokkal sem e helyen, sem másutt nem szolgálhatok.

Kolozsvárt, 1900 év május hó 25-én

Péter János.

Magyar leszámítoló és pénzváltóbank

erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Belközép-utca 8. sz.

a párisi kiállítás alkalmából ajánlja

hitelleveleit és utalványait a

külföld bármely városára

a legutányosabb feltételek mellett.

Külföldi pénznekem a napi árfolyamon mindenkor kaphatók.

Örzs végett átvész értékpapírokat és ékszereket.

2—9

Telefonszám változás.

POLLÁK és CLAUSER

vizvezeték, csatornázás és szivattyú felszerelési vállalat irodájának Telefon-száma május hó 15-től

104 szám.

1—3

A r. kath. egyházközség palotájában Szentegyház-utca 2. sz. a.

kényelmesen berendezett

Pálma-Kertemet

MA hétfőn 28-án

megnyitom és azt a n. érdemű közönség becses figyelmébe ajánlom!!

Szíves pártfogást kér

Pferschy Ferencz,

vendéglős.

Sz.: 2576—900. tkvi.

503. 1—3.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1900 évi március hó 13-án 53218—1899. I/A. sz. alatt elrendelte, hogy a kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Magura község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosítottatik.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1900 évi július hó 19-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1. Mindazok, a kik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a közvétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. Mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek.

3. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozólag vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosait, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkvi hatóság, 1900 évi május hó 5-én.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszéki bíró

LILI-CREME

a leghatásosabb arc- és kézbőr finomító készítmény!

LILI-CREME

teljesen ártalmatlan összetételű, nem zsiroz, nappal is használható!

Egy tégly Lili-Creme ára 1 korona. Egy darab Lili-szappan ára 70 fillér. Egy doboz Lili-hölgypor ára 1 korona 20 fillér és 2 korona.

Kaphatók: Dr. Hintz György gyógyszerárban.
149.48—50.

Tavaszi és nyári idény 1900. Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3-10 mtr. hosszú,
teljes uri öltönyt, (kabát, nadrág,
mellény) ad, ára csak

frt 2-75 jó	470. 2—20
frt 3-70 jó	
frt 4-80 jó	
frt 6— jobb	
frt 6-90 jobb	
frt 7-75 finom	
frt 8-66 finomabb	
frt 10— legfinomabb	

valódi gyapjú-
szövéből

Egy szelvényt fekete szalon öllőnyűhöz 10 frt, valamint felöltő-szöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOFBRÜNNEN.

Minták ingyen és bérmentve. Minták szállításról biztosíték. A magánfelek előnyei: szöveteiket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni tetemesek!

Czukrászda

elegánsan berendezve a főváros legélénkebb utvonallán,

mely egy helyen 10 év óta fennáll, napi 30—35 forint biztos árulással minden áron eladó.

A kinek pár 100 forintja van, egész életére biztos existenciát szerezhet magának, — mert csupán a berendezés testvérek között még 1000 forintot.

Czim a kiadóba.

504. 1—10.

Melocco-féle Cement.

Van szerencsém a tisztelt építő közönséget, építőmester és vállalkozó urakat értesíteni, miszerint elismert

I. rendű Cementgyártmányaimnak

kizárólagos elárulását nagyban és kicsinyben Kolozsmegye területére

Bányai Kálmán és Társai urakat

biztam meg.

Midőn felkérném, hogy becses rendelmenyeit közvetlen a fenti cégnek átírni sziveskedjék.

MELOCCO L.

ezementgyár és betonépítési vállalata Budapesten.

Hivatkozva a fenti körözüvényre tisztelettel értesítjük, hogy a „hazai ipar jóhírnevét” Melocco-féle Cement gyári raktárát elvállaltuk, mindenkör nagy készletet tartunk és a legolcsóbb áron szállítjuk. Beccses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvár, Főter 18. szám,

Telefon 324.

478. 4—10.

Van szerencsém a nagyérdemű építő közönségnek tudomására hozni, hogy a kinek olyan nagy

fenyő-gerendákra van szüksége,

hogy az egyik fele 31 négysz.-cm., a másik fele 42 négysz.-cm. és 14 méter hosszúságú legyen — az forduljon a kiadóhivatalhoz, a mely megmondja, hogy hol kapható? 501. 2—3.

Zwörner és Burda

állatkitömő-praeparatoriuma

Kolozsvárt, Kultorda-utca 19. szám.

Elvállalnak: mindenféle emlősök és madarak élet-hü kitömését.

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és aggan-esok felszerelését.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság!

Madarak kitömése relief-kép alakjában.

454. 5—6.

Pártoljuk a hazai ipart!!

Erdélyben sok olyan sör kerül forgalomba, mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT

marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekedhetik a kőbányaival avagy bármely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük ennelfogva a nagyérdemű közönséget az Erdélyi ipart pártolni és a vendéglőben csakis

„Marosvásárhelyi sör“-t

követelni.

312. 8—24

Pártoljuk a hazai ipart!!

Kocsikész.

Dús Választéku BUTOR-RAKTÁR

saját készítményű szalon-, háló- és étkező-szoba, valamint konyhaberendezésekből, szolid és izlőss kivitelben s jutányos áron.

Továbbá ugyancsak saját készítményű

kárpitos- és díszítő-munkák, vala- mint galv. sodronyágybetétek és kocsikülések.

Ágybetétek, méret szerint, drbént: fakteriben 14 korona, vaskeretben 20 korona. Kocsikülések drbént 16 koronáért.

Baumann Arnold mű-, épület- és butor-asztalos gyárában Gyulafehérvárról. Képes árjegyzék 1 korona (vagy visszaküldés) ellenében.

Az összes elsőrendű kerékpárokat

és azoknak minden egyes alkatrészait szállítja a legmérsékeltebb áron vagy kedvező fizetési feltételek mellett!!

Szakszzerű mechanikai műhelyemben a javításokat, emailrozásokat, nickelezéseket gyorsan és olcsón készítem el!!

KERÉKPÁRKÖLCSÖNZŐ OSZTÁLYT IS TARTOK!

A zárt kerékpár-iskolám nagy-utca 1. szám alatt használható reggel 5-től este 8 óráig.

Raktáron vannak: Angol fegyvergyári, Atlas Cycles, The Courir, Adria, Cleweland, Zóna, Atilla, The Rower, Chicagó, Tandem 2 férfi ülésel, Tandem első női ülésel, Ifjúsági és leány kerékpárok!

Ugyintén minden rendszerű VARRÓGÉPET szabók, cipészek, üzletek és családok részére!!

A nagyérdemű közönség beccses pártfogását kéri tisztelettel 402. 15—*.

Bernáth E. Sándor Kolozsvár.

Mechanikai műhelyemben egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik!!

„SAFE“ LETÉTI PÉNZTÁR.

Tűz és betörés mentes páncélszekrények bérbeadása.

Minden szekrény-bérlő saját zára alatt az erre szolgáló elkülönített fiúlkékben zavartalanul kezelheti értékeit.

Külföld nagyobb városaiban és a fővárosban is értékpapírok és ékszerek biztos elhelyezésére kitűnően bevált.

Bérleti árak:

1 kis rekesz: Félévre 24 korona, 1 évre 40 korona, 2 évre 70 korona.

1 nagy rekesz: Félévre 36 korona, 1 évre 64 korona, 2 évre 120 korona.

Ezen új intézmény a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető és egyidejűleg bérletek is eszközölhetők

az Erdélyi bank és takarékpénztár igazgatóságánál

Kolozsvár, Főter 34.

Prospectussal készséggel szolgál az intézet.

503. 1—8